

דף מידע לנבדקת: **בדיקת דם לחלבון עוברי בדם נשים בהריון AFP3**

בגיל הריון 18 – 17 שבועות

בבדיקת AFP, גואדוטופין (AEP) ואסטרויל (UE3)

כפי שבוודאי ידוע לך רוב התגונות נולדים בריאים, אך לעתים עלולות סטיות התפחיותיות של העובר לגרום למומים. משרד הבריאות ממליץ על בצוע בדיקת חלבון עוברי לכל אשה בהריון, כבדיקת סינון לאיתור הריונות בסיכון מוגבר לעוברים עם מומים מסוימים.

מהו חלבון עוברי (AFP)?

זהו חלבון הנוצר באופן נורמלי ע"י העובר, ועובר בכמויות קטנות לנוזל מי השפיר ולדם האם. ככל שהעובר גדל, רמת החלבון עוברי עולה. מהו הורמון הנוצר באופן נורמלי ע"י השליה בהריון? בתקופה זו של ההריון, ככל שהעובר גדל, רמת ההורמון יורדת.

מהו הורמון הגואטרופין השלייתי (HGG)?

זהו הורמון הנוצר באופן נורמלי ע"י השליה בהריון. התקופה זו של ההריון, ככל שהעובר גדל, רמת ההורמון יורדת.

מהו הורמון האסטרויל (uE3)?

זהו הורמון הנוצר באופן נורמלי ע"י השליה, מחומרי מוצא המגיעים מן העובר. ככל שהעובר גדל, רמת הסריול עולה.

גיל ההריון

אנו ממליצים לבצע את הבדיקה בגיל ההריון של 17-18 שבועות מלאים (מחושבים מהיום הראשון של הוסת האחרונה), אך ניתן לבצעה בטווח של 16-20 שבועות. תוצאות הבדיקה תלויות בגיל הריון מדויק. אם בצעת אולטרסאונד, אנו מבקשים למסור לנו צילום הבדיקה, או הפנית הרופא המטפל המציינת גיל הריון מדויק.

מטרת הבדיקות

המטרה העיקרית של הבדיקות היא איתור רוב העוברים בעלי מומים פתוחים של מערכת העצבים המרכזית, באמצעות בדיקת החלבון העוברי בנוסף לכך איתור חלק מהעוברים בעלי תסמונת דאון (TRINSOMY 21). עתים מאתרים גם כמומים עובריים אחרים. יש להדגיש כי **ברוב הנשים המבצעות את הבדיקה התוצאה תקינה**, וגם כאשר התוצאה אינה תקינה מתגלה ברוב המקרים בבדיקות נוספות שהעובר תקין. אך עקב חומרת המומים האלה מומלץ מאד לבצע את הבדיקה כבדיקה שגרתית בכל הריון.

מה משמעות רמה גבוהה של חלבון עוברי?

1. ברוב המקרים, גיל ההריון מתקדם יותר מכפי שחושב.
2. יתכן וההריון הוא רב-עוברי (תאומים או יותר)
3. קיים סיכון מוגבר ללידת תינוק עם מום פתוח במערכת העצבים המרכזית, או בדופן הבטן של העובר.
4. קיים סיכון מוגבר להפלה או סיבוכים בהריון.

ברוב המקרים התינוק בריא, והסיבה לרמת הגבוהה של החלבון העוברי נשארת בלתי מוסברת.

מה משמעות רמה נמוכה של חלבון עוברי (HFP)?

1. גיל ההריון צעיר מכפי שחושב;
2. במקרים מסוימים, קיים סיכון מוגבר, העולה עם גיל האם, ללידת תינוק עם בעיה כרומוזומלית (בעיקר תסמונת דאון). הסיכון תלוי גם בגיל הנבדקת והתוצאות שתי הבדיקות האחרות.

ברוב המקרים התינוק בריא.

מה משמעות רמה גבוהה של גואדוטופין (HCG)?

1. גיל ההריון צעיר מכפי שחושב.
2. יתכן וההריון הוא רב-עוברי (תאומים או יותר).
3. במקרים מסוימים, קיים סיכון מוגבר, העולה עם גיל האם, ללידת תינוק עם בעיה כרומוזומלית (בעיקר תסמונת דאון). הסיכון תלוי גם בגיל הנבדקת ובתוצאות שתי הבדיקות האחרות.

ברוב המקרים התינוק בריא.

מה משמעות רמה נמוכה של גואדוטופין (HCG)?

1. יתכן סיכון מוגבר להפלה.
2. לאחרונה ישנם דיווחים על קשר אפשרי לבעיות כרומוזומליות מסוימות, למשל TRISOMY 18, אולם אין עדיין נתונים סטטיסטיים מבוססים.

ברוב המקרים התינוק בריא.

מה משמעות רמה נמוכה של אסטרויל (uE3)?

1. גיל ההריון צעיר מכפי שחושב.
2. במקרים מסוימים, קיים סיכון מוגבר, העולה עם גיל האם, ללידת תינוק עם בעיה כרומוזומלית (בעיקר תסמונת דאון). הסיכון תלוי גם בגיל הנבדקת ובתוצאות שתי הבדיקות האחרות.

יתכן סיכון מוגבר להפלה.

ברוב המקרים התינוק בריא.

סקר ביוכימי סטטיסטי לאיתור אוכלוסיה בסיכון יתר לתסמונת דאון.

הסיכון לתסמונת דאון מחושב באמצעות שקלול סטטיסטי של תוצאות שלוש הבדיקות: חלבון עוברי (HFP), גואדוטופין (HCG) ואסטרויל (uE3), יחד עם גיל הנבדקת במועד הלידה הצפוי. לדוגמא: סיכון של 1:400 משמעותו, סיכוי סטטיסטי לעובר אחד נגוע מתוך 400 הריונות תקינים בהתאמה. כלומר: מתוך 400 עוברים שאימותיהן קיבלו תוצאה זו, עובר אחד יהיה נגוע 3999- עוברים יהיו בריאים. לפי סטטיסטיקה בינלאומית, מצליחים לגלות באמצעות סקר זה כ-60% ממקרי תסמונת דאון.

האם תוצאות בלתי תקינות – משמעותן של תינוק מום במערכת העצבים או תסמונת דאון?

לא. יש לזכור שהבדיקה אינה אבחנתית, כלומר, אינה נותנת תשובה של "כן" או "לא" אלא בדיקת סינון המתבססת על תוצאות סטטיסטיות. תוצאה חריגה אינה בהכרח עדות לכך שהעובר פגוע. **למעשה כמעט כל העוברים נולדים תקינים גם כאשר בדיקת הדם לכאורה אינה תקינה.** משמעות התוצאה החריגה היא שיהיה צורך בבדיקות נוספות כגון:

1. **אולטרסאונד.** לדוגמא: לעתים מתברר בבדיקת האולטרסאונד שגיל ההריון אינו מדויק, או שהריון הוא רב עוברי. אלו יכולות להיות סיבות לתוצאות חריגות. במקום כזה, אנו מחשבים את התשובה מחדש על פי הנתונים המעודכנים.
2. **ניקור מי-שפיר (AMNIOCENTESIS).** חשוב לזכור, שבדיקת מי-השפיר מבוצעת רק עד שבוע 20 להריון. לכן יש להביא את התוצאות (גם את התקינות) לרופא המטפל או לטיפת החלב לפני כן.

מה משמעות התשובה: תוצאות הבדיקה תקינות?

קרוב לודאי שהעובר תקיין, מאחר והבדיקה מאתרת כמעט את כל המקרים של המומים הפתוחים במערכת העצבים המרכזית ומסייעת ואיתור הריונות בעלי סיכון מוגבר לתסמונת דאון. עם זאת, הבדיקות אינן מגלות את כל המומים, ואינן באות במוקם בדיקת מי שפיר שרק הן מאפשרות אבחון ודאי של תסמונת דאון.

אם לא תקבלי את התשובה בדואר תוך 10 ימים, נא התקשרי למעבדות זר טל': 02-651488 (5 קוים) 7.30 – 19.00.

ירושלים: 94230 מעבדות זר, רח' בן יהודה 34, טל. 02-651488

תחנות איסוף

טל. 03-5247261
טל. 04-8241362
טל. 06-6338390
טל. 053-612254
טל. 057-73328
טל. 052-913598
טל. 03-913598
טל. 03-5407517
טל. 03-5865922
טל. 03-5407517

תל-אביב: 64383 מעבדות רוזנבלט, רח' ריינס 18
חיפה: 34616 מעבדות כרמל, שד' מוריה 105
חדרה: 38421 מעבדות המרכז, הרצל 44
נתניה: 42293 מעבדות גולדשטיין, שד' ויצמן 9
באר שבע: 84201 "דרום" מעבדה רפואית, רח' קק"ל 82
רעננה: 43363 מדישר, מרכז גידון, רח' ז'בוטינסקי 5
פתח תקוה: 49540 מעבדות מזיד, רח' ההסתדרות 11
רמת השרון: 47210 קייר-מד, רח' אוסישקין 12,
בת ים: 59392 מעבדות שבדרון, רח' ירושלים 44,
חולון: 58485 קייר-מד, רח' גבעת התחמושת 14,